

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ 20 MW ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ, ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT ORDINANCE 2010

Αίτηση Διοικητή Βάσεων Ακρωτηρίου: Env. & Cons Officer HQ SBAA

1. Εισαγωγή και σύντομο ιστορικό

Οι Αρχές των Αγγλικών Βάσεων με επιστολή ημερομηνίας 18/11/2015, απέστειλαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος αίτηση η οποία συνοδευόταν με Μελέτη Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων όσον αφορά αίτημα της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, για κατασκευή και λειτουργία Φωτοβολταϊκού Πάρκου 20 MW, στην περιοχή Ακρωτηρίου.

Η εν λόγω Μελέτη εκπονήθηκε από τον ιδιωτικό οίκο Αιολική Ltd., και υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή μέσω της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου. Σημειώνεται επίσης ότι, ο Φορέας Εκμετάλλευσης του έργου προχώρησε, στη γνωστοποίηση της υποβολής της Μελέτης, σε δύο καθημερινές εφημερίδες όπως επίσης και του δικαιώματος υποβολής στην Περιβαλλοντική Αρχή, εντός 30 ημερών, απόψεων ή παραστάσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της Μελέτης ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον. Απόψεις ή παραστάσεις δεν υποβλήθηκαν από κανένα.

Τα υπό μελέτη τεμάχια εμπίπτουν σε έδαφος το οποίο είναι υπό τον διοικητικό έλεγχο των Αγγλικών Βάσεων Ακρωτηρίου. Το θέμα συζητήθηκε σε δύο συνεδρίες της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, αρχικά στις 8.03.16 όπου ζητήθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία, και έπειτα ακολούθησε επανεξέταση στις 28.02.2017. Δεδομένης της ιδιαίτερης οικολογικής αξίας της ευρύτερης περιοχής, στις 17.10.16 ζητήθηκε από τις Αρχές των Αγγλικών Βάσεων όπως προχωρήσουν στην αξιολόγηση της υποβληθείσας Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον για το υπό αναφορά έργο. Η τελική αξιολόγηση από τις Αρχές των Αγγλικών Βάσεων της υπό αναφορά Δέουσας Εκτίμησης, όπως οριστικοποιήθηκε τον Ιούλιο του 2016 από τους μελετητές, δεν έχει (μέχρι σήμερα) υποβληθεί στην Περιβαλλοντική Αρχή, αφού απομένει να συλλεχθούν κάποια στοιχεία τα οποία αναφέρονται αναλυτικά στο κεφάλαιο 4 της παρούσας γνωμάτευσης

Σημειώνεται ότι η τελική απόφαση όσον αφορά το εν λόγω αίτημα, θα ληφθεί από τη Διοίκηση των Αγγλικών Βάσεων Ακρωτηρίου, μετά την υποβολή της παρούσας Γνωμάτευσης

2. Βασικά χαρακτηριστικά του προτεινόμενου έργου

Το προτεινόμενο έργο αναμένεται ότι θα αποτελείται από 80.000 Φ/Β πλαίσια (απόδοσης 250 W το κάθε ένα) τα οποία θα είναι στερεωμένα στο έδαφος σε σειρές. Το φωτοβολταϊκό πάρκο χωροθετείται 500 μέτρα βορειοανατολικά του αεροδρομίου των Βρετανικών Βάσεων και θα καταλαμβάνει έκταση 353.413 m². Αναμένεται ότι θα παράγεται ενέργεια 34.000MWh ετησίως από το προτεινόμενο έργο, ενώ οι ανάγκες σε απεσταγμένο νερό κατά τη διάρκεια καθαρισμού των πλαισίων από τη σκόνη που θα γίνεται 4 φορές το χρόνο, εκτιμώνται σε 1600τ.μ

Οι εργασίες που θα πραγματοποιηθούν κατά την φάση κατασκευής του έργου αφορούν:

- εργασίες διαμόρφωσης των πλατειών όπου θα τοποθετηθούν τα πλαίσια,
- επιφανειακές εκσκαφές και πιθανή μερική σκυροδέτηση των μεταλλικών βάσεων των πλαισίων οι οποίες, μετά τη σκυροδέτηση των μεταλλικών βάσεων θα επιχωματωθούν και
- εργασίες σύνδεσης του Φ/Β Πάρκου με τον υποσταθμό της ΑΗΚ (κατασκευή της υπόγειας γραμμής σύνδεσης).

Η προτεινόμενη περιοχή κατασκευής του έργου βρίσκεται σε περιφραγμένη περιοχή, στο Αγρόκτημα Αγίου Νικολάου και χαρακτηρίζεται από έντονη γεωργική δραστηριότητα εντός πολύ καλής αρδευόμενης γεωργικής γης με καλλιέργειες εσπεριδοειδών (πορτοκαλιές, γκρέιπ-φρουτ), οπωροκηπευτικών (πατάτες, λάχανα) και σιτηρών. Η άμεση περιοχή του έργου βρίσκεται περίπου 4χμ. μακριά από τον οικιστικό πυρήνα της κοινότητας Ακρωτηρίου και γειτνιάζει στα δυτικά με το Δάσος Ακρωτηρίου, και στα νότια με το στρατιωτικό αεροδρόμιο των Βρετανικών Βάσεων.

Σημειώνεται επίσης ότι η περιοχή μελέτης, όπως έχει ήδη αναφερθεί έχει αξιόλογη βιοποικιλότητα, αφού βρίσκεται κοντά σε περιοχές προστασίας των πουλιών (SPA) αλλά και οικοτόπων προστασίας (SAC), όπως έχουν καθοριστεί από τις αρχές των Βρετανικών Βάσεων.

Πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι η πολεοδομικές ζώνες στο χώρο του έργου όπως και σε όλη την περιοχή η οποία εμπίπτει υπό τη διαχείριση των Αγγλικών Βάσεων, δεν έχουν ακόμα οριστικοποιηθεί, και βρίσκονται υπό διαβούλευση από τις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας.

3. Επιπτώσεις στο Περιβάλλον σύμφωνα με την ΜΕΕΠ

Οι κυριότερες επιπτώσεις που αναμένεται να δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών (βραχυπρόθεσμες) αφορούν μεταξύ άλλων τις ακόλουθες:

- Κατάληψη μεγάλης έκτασης γης με αφαίρεση της τοπικής χλωρίδας (εσπεριδοειδή, κυπαρίσσια και θαμνώδη βλάστηση), και επηρεασμό της πανίδας και των οικοτόπων της ευρύτερης περιοχής.
- Αυξημένα επίπεδα ηχορύπανσης ως αποτέλεσμα των κατασκευαστικών εργασιών.
- Εκπομπή ατμοσφαιρικών ρύπων από τα μηχανήματα/ οχήματα τα οποία θα χρησιμοποιηθούν κατά το στάδιο εγκατάστασης των πλαισίων, όπως και πιθανότητα εμφάνιση σκόνης στην ατμόσφαιρά η οποία θα προκύψει από τις κατασκευαστικές εργασίες.

Οι κυριότερες επιπτώσεις που αναμένεται να δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια λειτουργίας της ανάπτυξης, οι οποίες πρέπει να διασφαλιστεί ότι δεν θα επηρεάσουν τον οικοτόπο Ακρωτηρίου στα βόρεια και δυτικά, αφορούν μεταξύ άλλων τα πιο κάτω:

- Αλλαγή χρήσης της γης η οποία στο παρόν στάδιο χρησιμοποιείται για γεωργικούς σκοπούς (ξηρικές καλλιέργειες, εσπεριδοειδή και κυπαρίσσια) και επηρεασμός της τοπικής πτηνοπανίδας η οποία δεν θα μπορεί να χρησιμοποιεί αυτή την έκταση γης για τροφοληψία, φωλεοποίηση, και αναπαραγωγή, αφού θα καταλαμβάνεται από τα φωτοβολταϊκά πλαίσια.
- Δημιουργία διαφόρων ρευμάτων στερεών αποβλήτων (ηλεκτρικά, ηλεκτρονικά κ.λπ.) προς διαχείριση.
- Φωτορύπανση η οποία θα προκύπτει από τις αυξημένες ανάγκες φωτισμού κατά την διάρκεια της νύχτας.

4. Θέση της Περιβαλλοντικής Αρχής

Λαμβάνοντας υπόψη την επιτόπια εξέταση του χώρου, τα συμπεράσματα τα οποία προκύπτουν από την Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, και τις θέσεις των

μελών της Επιτροπής και άλλων αρμόδιων αρχών, το Τμήμα Περιβάλλοντος στο παρόν στάδιο δε συναινεί στην ικανοποίηση του υπό αναφορά αιτήματος και υλοποίηση του έργου, για τους ακόλουθους λόγους :

- Η υπό μελέτη περιοχή όπως και η ευρύτερη περιοχή Ακρωτηρίου βρίσκεται υπό διαδικασία καθορισμού πολεοδομικών ζωνών και παραμένει να διαφανεί κατά πόσο ολόκληρη η προτεινόμενη ανάπτυξη θα συνάδει με τις τελικές πρόνοιες της Δήλωσης Πολιτικής των Βρετανικών Βάσεων Ακρωτηρίου, όπως και με τις γεινιάζουσες με το έργο πολεοδομικές χρήσεις/ζώνες οι οποίες θα καθοριστούν. Αυτές πρέπει να είναι χωροταξικά συμβατές με την προτεινόμενη ανάπτυξη. Η τελική πρόταση υιοθέτησης συγκεκριμένων πολεοδομικών ζωνών η οποία εκκρεμεί, θα εξεταστεί και στα πλαίσια σχετικής Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ και θα υποβληθεί στην Περιβαλλοντική Αρχή για αξιολόγηση.
- Σύμφωνα με το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, το συγκεκριμένο έργο δεν μπορεί να τεθεί σε λειτουργία πριν την εφαρμογή της Ανταγωνιστικής Αγοράς Ηλεκτρισμού ή την λειτουργία ειδικού σχεδίου που θα επιτρέπει την εγκατάσταση τέτοιων έργων, κάτι που δεν αναμένεται να εφαρμοστεί εντός των επόμενων **δύο τουλάχιστον ετών**. Παραμένει να διευκρινιστεί κατά πόσο η μεγάλη δυναμικότητα (20MW) του συγκεκριμένου έργου θα επιφέρει τεχνικές δυσκολίες τόσο στο δίκτυο, όσο και στο σύστημα ηλεκτροδότησης γενικότερα.
- Η παρούσα γνώση μας όσον αφορά την βιοποικιλότητα που απαντάται στα υπό αναφορά τεμάχια τα οποία βρίσκονται κοντά σε περιοχές προστασίας των πουλιών (SPA) αλλά και οικοτόπων προστασίας (SAC) κρίνεται σημαντικά ελλιπής, δεδομένου ότι η τελική αξιολόγηση της υποβληθείσας Δέουσας Εκτίμησης δεν έχει μέχρι σήμερα υποβληθεί στην Περιβαλλοντική Αρχή. Η αξιολόγηση αφορά, μεταξύ άλλων, τις επιπτώσεις του προτεινόμενου έργου στο είδος *Urtica membranacea* που αποτελεί σπάνιο είδος χλωρίδας, και στη πτηνοπανίδα, ειδικότερα για ορισμένα είδη που επισκέπτονται την περιοχή για σκοπούς τροφοληψίας, όπως το κοκκινοπόδαρο φαλκόνι και το φαλκόνι της Ελεονώρας. Συγκεκριμένα, απομένει να συλλεχθούν και να αξιολογηθούν περισσότερα στοιχεία (τροφοληψία, χωροκράτια, αναπαραγωγή κ.λπ.) για το κοκκινοπόδαρο φαλκόνι, να εκτιμηθεί ο κίνδυνος πρόσκρουσης των πτηνών στα φωτοβολταϊκά πλαίσια (lake effect), να καθοριστούν καλύτερα οι ανάγκες διαβίωσης του κοκκινοπόδαρου φαλκονιού και του φαλκονιού της Ελεονώρας, και τέλος να εκτιμηθούν οι ιδανικές συνθήκες για την προστασία και διαχείριση του σπάνιου είδους *Urtica membranacea*. Τα πιο πάνω θα πρέπει να περιλαμβάνονται και στη σχετική Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) η οποία θα εκπονηθεί για την ευρύτερη περιοχή Ακρωτηρίου.
- Επιπρόσθετα, αναμένεται να υλοποιηθούν 4,564 δέντρα (εσπεριδοειδή, κυπαρίσσια κ.λπ.) στα πλαίσια διαμόρφωσης των εργασιών για τοποθέτηση του συνόλου των φωτοβολταϊκών πλαισίων. Τα υπό μελέτη τεμάχια χαρακτηρίζονται ως πολύ καλή γεωργική γη, η οποία είναι αρδευόμενη, και θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθούν οι σοβαρές επιφυλάξεις του Τμήματος Γεωργίας όσον αφορά τη διεκπεραίωση του έργου.

Κώστας Χ" Παναγιώτου
Διευθυντής Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή

Αρ. Φακ. : 02.10.011.005.001.004
Ημερομ. : 13/ 07/ 2017